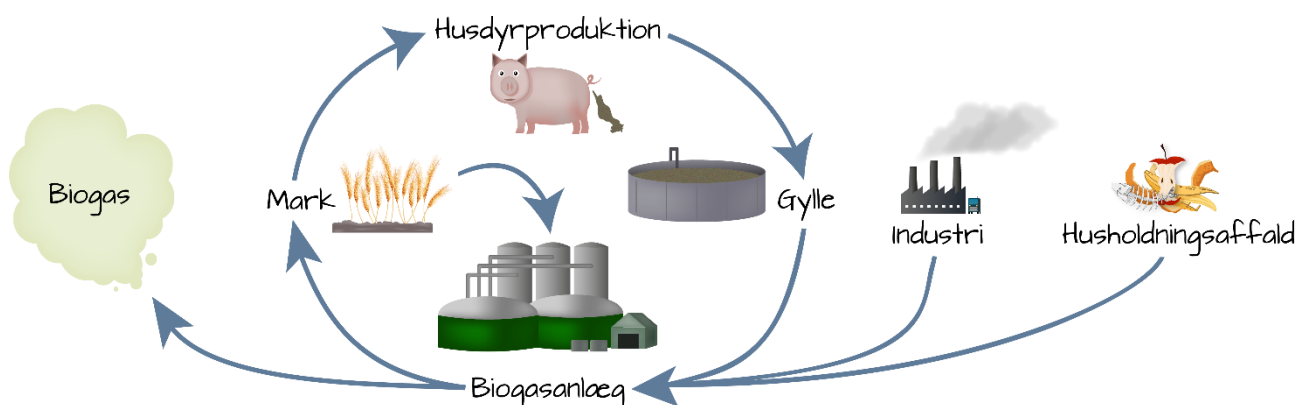

BIOGAS

HVAD ER BIOGAS?

På et biogasanlæg produceres biogas af for eksempel husdyrgødning (gylle), organisk industriaffald og madaffald. Organisk affald og gylle indeholder stoffer som kan omsættes til biogas og næringsstoffer som biogasanlæggene gør tilgængelige, så biogas kan erstatte naturgas og næringsstofferne kan anvendes som gødning.

Figur 1: Kredsløbet omkring produktion af biogas, husholdningsaffald anvendes pt. stort set ikke i anlæg i Hjørring Kommune.

Biogasproduktion ved forskellige typer af biomasse

Afgasning af forskellige typer af biomasse giver anledning til forskellige mængder af biogas, hvilket blandt andet skyldes, at der er stor forskel på mængden af vand i de enkelte typer af biomasse. Tabellen herunder viser for forskellige typer af biomasse; 1) Hvor stor en del af biomasse som er tørstof, 2-3) Hvor meget biogas der kan produceres hhv. pr. ton tørstof og pr. ton biomasse (med vand), 4) Hvor stor en andel af den gas som produceres, der er metan, samt 5) Den energi man får ud af den gas som produceres af et ton biomasse (med vand).

Biomasse	Tørstof (%)	Biogas pr. ton tørstof (m ³)	Biogas pr. ton biomasse (m ³)	Andel af metan i biogassen (%)	Energiindhold pr. ton biomasse (GJ)
Gylle	9	353	30	65	0,82
Dybstrøelse	28	255	71	65	0,59
Slam	90	635	572	70	1,58
Organisk affald	31	430	133	65	1,00
Energiafgrøder	72	590	421	55	1,16

Tabel 1: Tabellen viser gasudbyttet ved forskellige former for biomasse. Kategorierne kan indeholde flere underkategorier, hvorfor et gennemsnit af disse er udregnet.

Opgraderet biogas kan tilføres gassystemet via distributionsnettet eller transmissionsnettet. Biogassen består hovedsageligt af metan (CH₄) og CO₂, og ved at opgradere biogassen (fjerne CO₂ fra gassen) får den de samme forbrændingstekniske egenskaber som den øvrige gas i gassystemet, hvilket muliggør afsætning via gasnettet. Når biogassen er opgraderet og tilført gassystemet, kan den handles kommercielt som naturgas og er underlagt de samme regler som naturgas.

Biogas og transport af biomasse

Hvor langt det økonomisk set kan betale sig at transportere den biomasse som skal afgasses, afhænger meget af andelen af tørstof. Som tommelfingerregel siger man, at det hænger økonomisk sammen at hente gylle 20-25 km væk, hvorimod anden biomasse, med en højere tørstofprocent, kan hentes længere væk. Hvor langt biomassen kan transporteres, afhænger på samme måde af, set med bæredygtighedsbriller, hvor meget tørstof der er i biomassen, og dermed hvor meget metan der kan produceres pr. ton biomasse.

Klima & biogas

Biogasproduktionens vigtigste positive klimaeffekt er, at gassen kan erstatte naturgas og dermed nedsætte udledningen af CO₂ fra afbrænding af fossil energi. Derefter kommer, at afgangning af husdyrgødning reducerer udledningen af drivhusgasser fra landbrugets husdyrhold.

Som en negativ klimaeffekt hænder det, at der forekommer udledning af metan fra ældre biogasanlæg og fra de ældre opgraderingsanlæg, der opgraderer biogassen til naturgaskvalitet.

Hvis man som biogasproducent anvender energiafgrøder som råvarer, mindskes klimafordelen ved biogas.

Aftagere af gassen, f.eks. kraftværker eller virksomheder, kan kun få støtte til at bruge biogas, hvis der er anvendt en begrænset mængde energiafgrøder i produktionen.

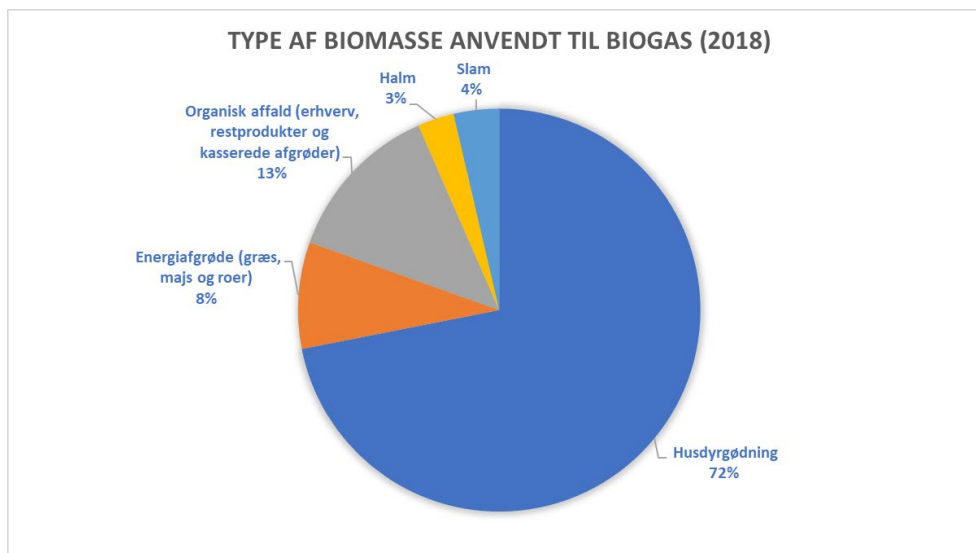
Der må man højst bruge **12%** energiafgrøder målt som tilført mængde i tons. Denne andel var i Hjørring Kommune ca. **8** til **9%** i år 2018.

Energinet administrerer et frivilligt certifikatsystem for gas fra vedvarende energi. Certifikatregistret er udviklet til at dokumentere, at opgraderet biogas er tilført gassystemet og har erstattet naturgas.

Certifikatet giver mulighed for at koble et forbrug af gas med en produktion af biogas på et bestemt biogasanlæg. Certifikaterne bliver f.eks. tilkøbt af virksomheder for at styrke deres grønne profil, da certifikaterne dokumenterer biomassens klimaaftryk fra både transport, metan besparelser og afgangning.

BIOMASSE I HJØRRING KOMMUNE (ANVENDT & POTENTIALE)

I opgørelse for året 2018/2019 afgassede de 7 biogasanlæg i Hjørring Kommune ca. 667.000 ton biomasse. Af de 667.000 ton var ca. 471.000 ton gylle, dybstrøelse og anden husdyrgødning. De resterende ca. 196.000 ton var anden biomasse typisk energiafgrøder, organisk affald, halm og slam. Den samlede godkendte mængde er her i 2020 1.022.000 ton.

Figur 2: Fordelingen af typer af biomasse anvendt til produktion af biogas i Hjørring Kommune (2018).

Hvor kommer biomassen fra?

Ca. 95 % af husdyrgødningen kom i 2018/2019 fra landbrug i Hjørring Kommune eller nabokommuner, derimod kommer en større andel af den anden organiske biomasse fra steder udenfor Hjørring Kommune.

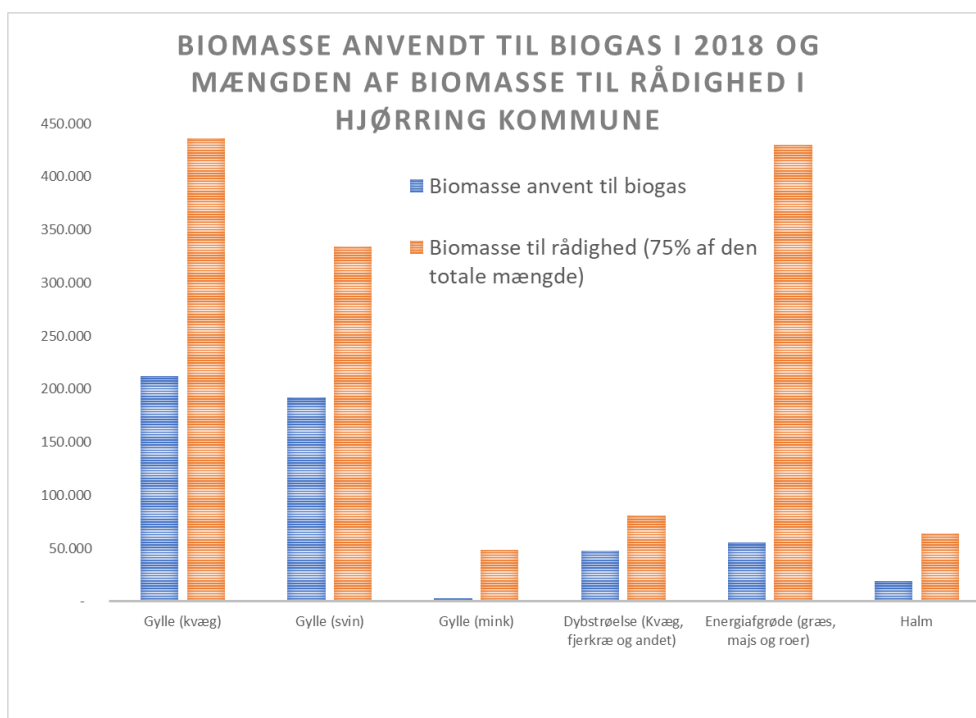
Modtaget biomasse fra landbrug og virksomhed fra (2018 tal)	Husdyrgødning (ton)	Anden organisk biomasse (ton)	I alt (ton)
Hjørring Kommune	306.334	81.071	387.405
Nabokommuner	143.433	27.666	171.098
Andre kommuner	19.450	57.693	77.143
Ukendt	2.229	29.382	31.612
I alt	471.446	195.812	667.258

Tabel 2: Biomasse fordelt på kommuner, hvor 'nabokommuner' inkluderer Brønderslev, Frederikshavn og Jammerbugt Kommune (2018 tal).

Det skal pointeres, at der forekommer usikkerhed omkring tallene, som vedrører 'andre kommuner' og 'ukendt'. Tallene er baseret på virksomhedernes CVR-nummer, hvorfor disse principielt kan henvise til virksomhedens hovedkontor, selvom biomassen bliver leveret fra en anden kommune. Derudover kan de henvise til en konkursramt eller udenlandsk virksomhed, og det er derfor muligt, at en del af denne mængde kommer fra Hjørring Kommune.

Biomasse potentialet i Hjørring Kommune

Den mængde husdyrgødning som blev anvendt i Hjørring Kommune i 2018/2019, svarer ca. til 52% af de ca. 906.000 ton som det vurderes, vil være realistisk at afgasse (75% af den samlede mængde husdyrgødning). Det vil sige, at vi kun bruger ca. en tredjedel af den tilgængelige husdyrgødning inden for kommunegrænsen til biogas.

Figur 3: Biomasse anvendt til biogas i 2018 sammenlignet med mængden af biomasse til rådighed i Hjørring Kommune. Mængden til rådighed er beregnet som 75% af den samlede mængde.